

Juni 2020

Danske Gymnasiers holdning til vejledning i grundskolen

Danske Gymnasier anser det for helt afgørende, at grundskolens vejledning til valg af ungdomsuddannelse er objektiv og neutral, omhandler alle ungdomsuddannelser og tager udgangspunkt i elevernes kompetencer og ønsker.

Foreningen har ikke en ambition om, at flest mulige unge skal vælge en gymnasial uddannelse. Gymnasiet er for dem, der kan og vil, og for en del unge er gymnasiet ikke den rette vej at gå. Dette understreger behovet for en vejledning i udskolingen, der omfatter alle ungdomsuddannelser, så ingen unge kan blive beskyldt for at træffe et "automat"-valg uden at have taget konkret og aktiv stilling til deres valg af ungdomsuddannelse.

Vejledningen i udskolingen skal sikre, at unge kan træffe deres eget frie, personlige, veloplyste valg. Valget af uddannelse skal ikke opleves som et valg for livet, og hverken national dimensionering eller kommunale måltal bør diktere eller begrænse valget. Unge skal have mulighed for at udfolde deres fulde potentiale, og det skal være helt naturligt at skifte retning undervejs.

Valget af ungdomsuddannelse sker i en alder, hvor mange unge finder store beslutninger uoverskuelige og bindende. For nogle kan det betyde, at de vælger en gymnasial uddannelse af bekymring for, om en erhvervsuddannelse indsnævrer deres efterfølgende uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. Det fremgår af EVA's analyse "Synet på ungdomsuddannelserne blandt unge i 9. klasse": Unge har brug for at udvikle deres interesser og afprøve sig selv, før de er klar til at vælge en uddannelse, der leder til et specifikt erhverv.

Derfor har det også været et mål for Danske Gymnasier, at vejledningen i gymnasiet udvides fra udelukkende at omhandle de videregående uddannelser til at omfatte alle erhvervskompetencegivende uddannelser, så en erhvervsuddannelse bliver en legitim vej at gå efter gymnasiet.

Danske Gymnasier anbefaler følgende ændringer i vejledningen til valg af ungdomsuddannelse:

- Helt overordnet bør vejledningen bestå af et sammenhængende vejledningsforløb med fokus på læring frem for valg, der forbereder den enkelte unge til livet uden for grundskolen.
- Vejledningsprocessen skal sikre, at alle unge i alle dele af Danmark får gode, konsistente og sammenhængende vejledningsforløb, der klæder den enkelte unge bedst muligt på til at trygt at kunne træffe sit valg af ungdomsuddannelse.

- For at sikre en objektiv og neutral vejledning, bør vejledningen vægte alle ungdomsuddannelser lige. Dette bør både afspejle sig i den kollektive vejledning og i alle vejledningsaktiviteter, således at alle unge får et indgående kendskab til både de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne.
- Alle unge skal have ret til en uddannelsesvurdering, der med udgangspunkt i den enkelte unges ønsker samt personlige, sociale og faglige kompetencer både vejleder og vurderer den unge i forhold til, hvilke ungdomsuddannelser den unges ønsker og kompetencer harmonerer med. Uddannelsesvurderingen skal erstatte den eksisterende uddannelsesparathedsvurdering, som bør afskaffes.
- Uddannelsesvurderingen bør ikke fokusere på, hvad den unge skal vælge, men derimod hjælpe til at opnå en bevidsthed om, hvad vedkommende kan, vil og har behov for at lære frem mod valget af ungdomsuddannelse, således at den unge bliver motiveret til at vælge, søge og gennemføre en ungdomsuddannelse.
- Alle unge skal have ret til individuelle vejlednings- og feedbacksamtaler – både alene og sammen med vedkommendes forældre. Samtalerne bør fungere som et forum for dialog om den unges styrker og muligheder, så den unge føler sig bedre klædt på og afklaret i forhold til at navigere i valgprocessen.
- Vejledningssamtaler bør suppleres med obligatoriske vejledningsaktiviteter, såsom brobygning, praktik, uddannelsesmesser og muligheden for at tale med andre unge, der går på forskellige ungdomsuddannelser.